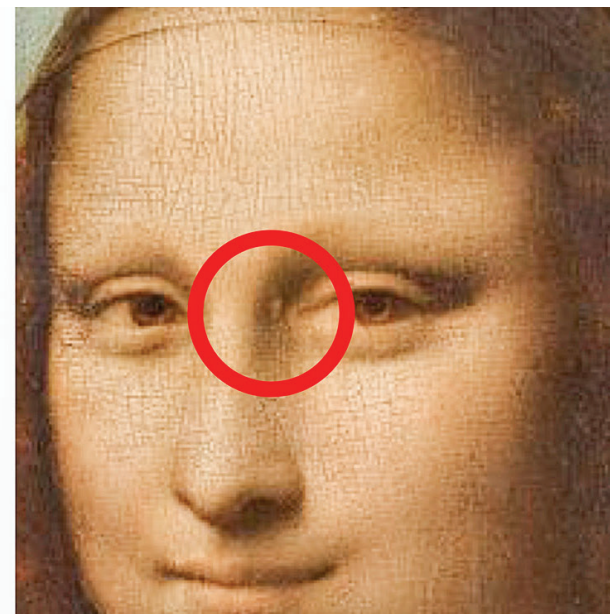
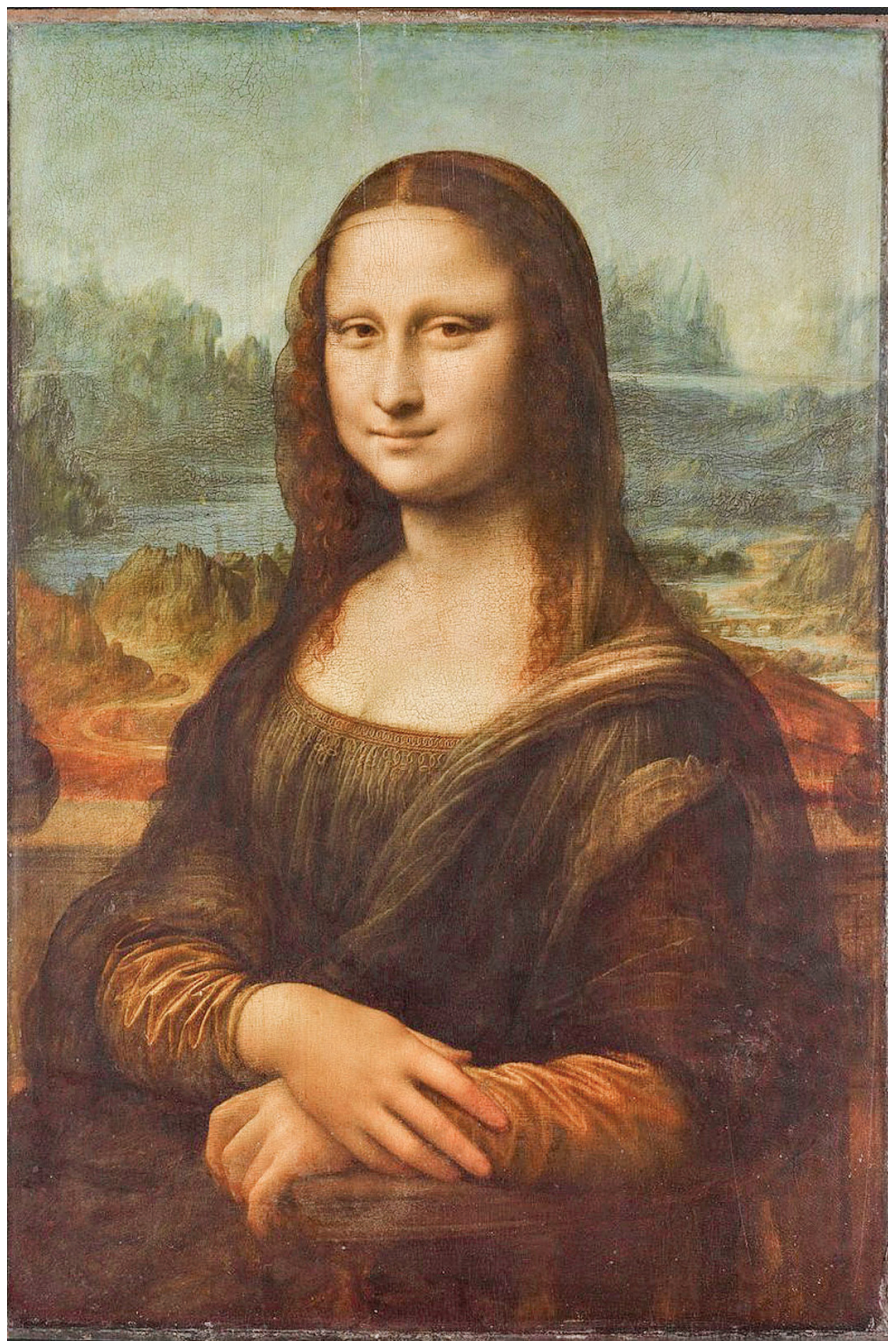

Kasper Kyhl er undir útbúgving til hjartalækna. Hann nýtir í stóran mun genkanningar til at staðfesta arvaligar hjartasjúkur.

Mona Lisa var bert 37 ár, tá hon doyði. Fleiri hjartalæknar halda, at hon væl kann vera deyð av eini fylgisjúku av arvaligum ov høgum kolesteroli, til dømis blóðproppi í hjartanum. Á heimskenda málninginum hjá Leonardo da Vinci frá 1500-talinum síggjast knútar í andlitinum og á hondini, sum sambært læknunum eru eyðkend tekin um alt ov høgt kolesterol.

um tey ikki eru sjúk, og tað kann broyta fatanina, sum tey sjálvi og onnur hava av teimum.

Genkanningar kunnu eisini avdúka aðrar sjúkur, ið eingin illgruni var um frammanundan.

- Til dømis situr brekið fyri demens í summum førum í somu genum sum brekið fyri hjartasjúkum. Demens kann bert í avmarkaðan mun fyriryrgjast, og tað eru tí helst fleiri, ið ikki vilja hava ta vitanina.

- Eisini kann tað fáa avleiðingar fyri til dømis tryggingarviðurskiptini at fáa staðfest eitt genbrek, ið kann elva til álvarsliga sjúku, sigur Kasper Kyhl.

VILJA VITA MEIRA

Eingin veit, hvussu útbreiddar arvaligar hjartasjúkur eru í Føroyum. Hjartalæknarnir á Landsjúkrahúsinum halda tað hava stóran týdning at fáa hetta kannað.

- Ph.d. verkætlanin hjá Sannu á Borg fer at vísa, hvussu nógvir føroyingar hava arvaligt ov høgt kolesterol. Vit eiga eisini at kanna,

hvussu nógvir føroyingar hava ella kunnu fáa aðrar hjartasjúkur sum hypertrofiska hjartasjúka.

- Tað eru meira enn 20 genbrek, ið hava samband við hesa hjartasjúkuna. Eg minnst bert at

hava sæð tvey av hesum genbrekum í Føroyum. Tað hevði verið áhugavert at fingið greiði á, hvørji genbrek føroyingar hava, og hvussu útbreidd tey eru. Eisini hevði tað verið sera áhugavert at kanna,

hvussu ofta genbrekini elva til sjúku.

- Hjartalæknarnir hava ikki tíð at fara í dýpdina við hesum. Tað besta hevði tí verið at fingið ein ph.d. lesandi at gjørt hetta arbeiðið, sigur Kasper Kyhl.

Genbrek, ið kunnu elva til álvarsligar arvaligar hjartasjúkur, eru løtt at staðfesta.

ARVUR

– alt tað vit eru

Arvur í breiðasta týdningi er tema á Vísindavøkuni 2019.

Arvur er alt tað, vit eru. Okkara uppruni, okkara gen, okkara umhvørvi, okkara heilsa, okkara vinna, okkara søga, okkara siðir og okkara mentan.

Lívfrøðiligur og sosialur arvur eins og mentanararvur mynda

okkara samleika og eru grundstøðið undir okkara samfelagsskipan.

Ella sum suðuroyartingmaðurin Henrik Old einaferð skal hava sagt: "Arvur er einasta orsök til at føroyingar duga so væl at dividera".

Á Vísindavøkuni fara granskar-

ar, ið arbeiða við ógvuliga ymiskum evnum, at siga frá og vísa fram nakað av tí, ið bindur okkum saman og ger okkum til tað, vit eru.

Í fyrilestrum og við fram-sýningum á básum verður høvi hjá ungum og eldri at nema sær nýggja vitan innan heilsu, søgu, lívfrøði, mentan og mangt annað.